Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2026)0163

Kohdennettujen rikosoikeudellisten säännösten tarve ja alustojen vastuu puuttua verkkokiusaamiseen ja -häirintään tehokkaasti

Euroopan parlamentin päätöslauselma 30. huhtikuuta 2026 kohdennettujen rikosoikeudellisten säännösten tarpeesta ja alustojen vastuusta puuttua verkkokiusaamiseen ja -häirintään tehokkaasti (2026/2693(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen ihmisarvoa, oikeutta elämään, sananvapautta, lapsen oikeuksia, uhrien oikeuksia, viestinnän yksityisyyttä ja henkilötietojen suojaa koskevat artiklat,

– ottaa huomioon YK:n yleissopimuksen lapsen oikeuksista,

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 83 artiklan 1 ja 2 kohdan,

– ottaa huomioon lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2004/68/YOS korvaamisesta 13. joulukuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/93/EU[1],

– ottaa huomioon rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäätöksen 2001/220/YOS korvaamisesta 25. lokakuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/29/EU[2] (uhrien oikeuksia koskeva direktiivi),

– ottaa huomioon audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun direktiivin 2010/13/EU

---

1 EUVL L 335, 17.12.2011, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/93/oj.

2 EUVL L 315, 14.11.2012, s. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj.

(audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) muuttamisesta vaihtuvien markkinarealiteettien vuoksi 14. marraskuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/1808[3],

– ottaa huomioon naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta 14. toukokuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/1385[4],

– ottaa huomioon digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta 19. lokakuuta 2022 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2065 (digipalvelusäädös)[5],

– ottaa huomioon tekoälyä koskevista yhdenmukaistetuista säännöistä ja asetusten (EY) N:o 300/2008, (EU) N:o 167/2013, (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 ja (EU) 2019/2144 sekä direktiivien 2014/90/EU, (EU) 2016/797 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta 13. kesäkuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1689 (tekoälysäädös)[6],

– ottaa huomioon komission 10. lokakuuta 2025 julkaisemat asetuksen (EU) 2022/2065 28 artiklan 4 kohdan nojalla annetut suuntaviivat toimenpiteille alaikäisten korkeatasoisen yksityisyydensuojan ja turvallisuuden varmistamiseksi verkossa[7],

– ottaa huomioon 10. helmikuuta 2026 annetun komission tiedonannon ”Verkkokiusaamisen torjumista koskeva toimintasuunnitelma – Vahvalla yhteistyöllä turvallisempi verkkoympäristö” (COM(2026)0071),

– ottaa huomioon 25. marraskuuta 2025 julkaistun verkkokiusaamista käsittelevän komission raportin ”Cyberbullying – Insights from science, policy and legislation”,

– ottaa huomioon 11. toukokuuta 2022 annetun komission tiedonannon ”Lasten ja nuorten digitaalinen vuosikymmen: uusi eurooppalainen Parempi internet lapsille -strategia (BIK+)” (COM(2022)0212),

– ottaa huomioon 9. joulukuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Osallistavampi ja suojelevampi Eurooppa: EU-rikosten luettelon

---

3 EUVL L 303, 28.11.2018, s. 69, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1808/oj.
4 EUVL L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.
5 EUVL L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.
6 EUVL L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.
7 EUVL C, C/2025/5519, 10.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5519/oj.

laajentaminen kattamaan vihapuheen ja viharikokset” (COM(2021)0777) ja sen liitteenä olevan ehdotuksen neuvoston päätökseksi,

– ottaa huomioon 18. tammikuuta 2024 antamansa päätöslauselman EU-rikosten luettelon laajentamisesta kattamaan vihapuheen ja viharikokset[8],

– ottaa huomioon verkkokiusaamisen vastaisen kansallisen lainsäädännön, mukaan lukien Irlannin Coco’s Law -säädös,

– ottaa huomioon Coco Foxin äidin Jackie Foxin Euroopan parlamentissa 10. maaliskuuta 2026 kansainvälisen naistenpäivän yhteydessä pitämän puheen,

– ottaa huomioon 8. lokakuuta 2025 julkaistun komission hlbtiq+ -henkilöiden tasa-arvoa koskevan strategian 2026–2030 (COM(2025)0725),

– ottaa huomioon 26. marraskuuta 2025 antamansa päätöslauselman alaikäisten suojelusta verkossa[9],

– ottaa huomioon työjärjestyksen 136 artiklan 2 ja 4 kohdan,

A. toteaa, että verkkokiusaamisella tarkoitetaan digitaaliteknologian avulla tapahtuvaa toimintaa, jonka ensisijaisena tarkoituksena tai seurauksena on ihmisten, erityisesti lasten ja nuorten, toistuva tai jatkuva nöyryyttäminen, sosiaalinen syrjäyttäminen, hyväksikäyttö, ahdistelu tai vahingoittaminen;

B. toteaa verkkokiusaamisen olevan kasvava ongelma, mikä on todettu myös verkkokiusaamisen vastaisessa komission toimintasuunnitelmassa; ottaa huomioon, että 18,3 prosenttia maailman lapsista on kokenut verkkokiusaamista sähköisten viestien tai sosiaalisen median julkaisujen kautta; ottaa huomioon, että Euroopassa noin joka kuudes 11–15-vuotias lapsi ilmoittaa joutuneensa verkkokiusaamisen uhriksi; ottaa huomioon, että vuosina 2018–2022 verkossa kiusattujen nuorten määrä kasvoi poikien kohdalla neljänneksellä ja tyttöjen kohdalla lähes neljänneksellä; ottaa huomioon, että verkkokiusaaminen on viiden viime vuoden aikana ollut jatkuvasti yleisin syy ottaa yhteyttä Safer Internet -keskusten auttaviin puhelimiin;

C. ottaa huomioon, että Euroopan digitaalista vuosikymmentä koskevan vuoden 2025 Eurobarometri-tutkimuksen mukaan 92 prosenttia EU:n kansalaisista katsoo, että viranomaisten on kiireellisesti ryhdyttävä toimiin lasten suojelemiseksi verkkokiusaamiselta ja -häirinnältä,

---

8 EUVL C, C/2024/5733, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5733/oj.

9 EUVL C, C/2026/1708, 24.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1708/oj.

mikä korostaa kiireellistä tarvetta koordinoituihin toimiin verkkokiusaamisen haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi, käsittelemiseksi ja lieventämiseksi kaikissa jäsenvaltioissa;

D. toteaa, että verkkokiusaaminen vaikuttaa suhteettomasti niihin, joilla on useita risteäviä haavoittuvuuksia, mukaan luettuina naiset ja tytöt, hlbtiq+ -henkilöt, nuoret, vammaiset lapset, vähemmistötaustoista tulevat, muuttajat ja rodullistetut nuoret, ja että nämä päällekkäiset syrjintäperusteet pahentavat heidän kokemaansa haittaa;

E. ottaa huomioon, että verkkokiusaamisella ja -häirinnällä, myös kuviin perustuvalla hyväksikäytöllä, on uhreille, erityisesti alaikäisille, vakavia ja pitkäaikaisia seurauksia, kuten psyykkiset haitat, sosiaalinen vieraantuminen ja äärimmäisissä tapauksissa ihmishenkien menetykset;

F. toteaa, että verkkokiusaaminen on monissa tapauksissa katsottava yhdeksi sukupuolistuneen väkivallan muodoksi, johon sisältyy intiimien kuvien levittämistä ilman suostumusta, koordinoituja vihakampanjoita ja hyökkäyksiä julkisuudessa esiintyviä naisia kohtaan; toteaa, että tekoäly tuo verkkokiusaamiseen uuden, vaarallisen ulottuvuuden, joka kohdistuu pääasiassa naisiin ja lapsiin;

G. ottaa huomioon, että verkkokiusaaminen on rajatylittävää, sillä sitä esiintyy usein sosiaalisen median alustoilla, viestisovelluksissa, peliympäristöissä ja muissa verkkoympäristöissä; katsoo, että siitä on tullut yksi suurimmista uhkista alaikäisten ja nuorten verkkoturvallisuudelle ja hyvinvoinnille EU:ssa;

H. toteaa, että verkkokiusaamiselle ei ole EU:ssa tai kansainvälisellä tasolla yhteisesti hyväksyttyä oikeudellista määritelmää; toteaa, että jäsenvaltioiden välillä on edelleen merkittävää oikeudellista hajanaisuutta, kun on kyse verkkokiusaamisen määrittelystä ja siitä määrättävistä seuraamuksista, mikä johtaa uhrien suojelun vaihtelevaan tasoon ja oikeusvarmuuden puutteeseen lainvalvontaviranomaisten kannalta;

I. ottaa huomioon, että useat jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön kohdennettuja rikosoikeudellisia säännöksiä, joilla puututaan verkkokiusaamiseen; toteaa, että kansallisella lainsäädännöllä, kuten Irlannin Coco’s Law -säädöksellä, pyritään puuttumaan haitalliseen toimintaan verkossa, mukaan lukien intiimien kuvien levittäminen ilman suostumusta ja vakava verkkohäirintä; ottaa huomioon, että komissio ehdotti 9. joulukuuta 2021 ”viharikosten” lisäämistä SEUT-sopimuksen 83 artiklan 1 kohdassa vahvistettuun EU-rikosten luetteloon; ottaa huomioon, että ehdotus ei saanut jäsenvaltioilta vaadittavaa yksimielistä kannatusta;

J. ottaa huomioon, että komission puheenjohtaja ilmoitti vuonna 2025 unionin tilasta pitämässään puheessa kutsuvansa koolle asiantuntijapaneelin, jonka tehtävänä on antaa lasten

verkkoturvallisuutta ja mahdollisia sosiaalisen median käytön ikärajoja koskevia neuvoja; ottaa huomioon, että yhteispuheenjohtajien odotetaan raportoivan havainnoistaan ja suosituksistaan komission puheenjohtajalle kesään 2026 mennessä;

K. toteaa, että tiettyjen verkkoalustojen liiketoimintamalli kannustaa vihamielisen sisällön levittämiseen, mikä johtaa osaltaan alaikäisten, naisten, hlbtiq+ -henkilöiden ja muiden vähemmistöjen kannalta turvattomaan verkkoympäristöön; ottaa huomioon, että komissio on käynnistänyt digipalvelusäädöksen nojalla useita verkkokiusaamiseen ja -häirintään liittyviä tutkimuksia, jotka kohdistuvat erittäin suuriin verkkopalvelujen tarjoajiin;

Verkkokiusaamisen vastainen komission toimintasuunnitelma

1. suhtautuu myönteisesti verkkokiusaamisen vastaiseen komission toimintasuunnitelmaan kehyksenä verkkokiusaamisen torjumiseksi, mukaan lukien siinä ehdotettu määritelmä, joka mahdollistaisi yhdenmukaisen tilastollisen arvioinnin ja parhaiden käytäntöjen vaihdon, sekä nykyisen lainsäädännön täytäntöönpanon ja valvonnan tiukentamiseen;

2. on ilahtunut siitä, että verkkokiusaamisen vastaisen toimintasuunnitelman painopisteinä ovat ennaltaehkäisy ja digilukutaito, jotka ovat tuloksellisia pitkän aikavälin välineitä; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita panostamaan ikätasoiseen digikoulutukseen ja medialukutaitoon, jotta voidaan varmistaa, että nämä resurssit tavoittavat lapset kaikissa sosioekonomisissa olosuhteissa;

3. toistaa jäsenvaltioille esittämänsä kehotuksen laatia kattavia kansallisia verkkokiusaamisen vastaisia suunnitelmia ja säätää rikoksena pidettävästä verkkokiusaamisesta tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia, joissa otetaan huomioon tekojen vakavuus ja uhrin haavoittuvuus;

4. katsoo, että uhrien olisi voitava ilmoittaa verkkokiusaamisesta helpolla tavalla; panee merkille, että verkkokiusaamisen vastaisessa toimintasuunnitelmassa esitetään verkkokiusaamista torjuvaa verkkoturvallisuussovellusta käyttäjäystävällisenä ja EU:n laajuisena yhteentoimivana ilmoitusvälineenä, jonka avulla voidaan keskittää ilmoitukset, koordinoitu tuki ja todisteiden kerääminen;

Rikosoikeus

5. on huolissaan siitä, että EU:n ja kansallisella tasolla toteutetuista lainsäädäntö- ja politiikkatoimista huolimatta verkkokiusaaminen ja kuviin tai videoihin perustuva hyväksikäyttö lisääntyvät edelleen EU:ssa, mikä viittaa siihen, että nykyiset välineet, kuten digipalvelusäädöksen mukaiset velvoitteet ja naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin

mukainen yhdenmukaistaminen, eivät välttämättä riitä puuttumaan ongelmaan sen koko laajuudessa ja vakavuudessa;

6. huomauttaa, ettei verkkokiusaamisen vastaiseen toimintasuunnitelmaan sisälly rikosoikeuden alan toimenpiteitä EU:n tasolla;

7. kehottaa komissiota arvioimaan, tarvitaanko EU:n tasolla yhdenmukaistetumpaa lähestymistapaa verkkokiusaamisen määrittelyyn; kehottaa komissiota tutkimaan, olisiko verkkokiusaaminen, mukaan lukien intiimin aineiston levittäminen ilman suostumusta, tunnustettava EU:n tasolla erityisen vakavaksi rajatylittävän rikollisuuden muodoksi; toistaa kannattavansa sitä, että SEUT-sopimuksen 83 artiklan 1 kohdan mukaiseen EU-rikosten luetteloon lisättäisiin viharikos, joka kattaisi vakavimmat verkkokiusaamisen muodot;

8. korostaa, että hyvin resursoidut lainvalvontaviranomaiset, mihin sisältyy myös riittävä henkilöstö, tekninen asiantuntemus ja tietotekninen infrastruktuuri, ovat välttämätön osa verkkokiusaamisen tuloksellista torjuntaa; kehottaa komissiota ja Europolia lisäämään jäsenvaltioiden tutkintavalmiuksia, myös rajatylittävän verkkokiusaamisen torjumiseksi;

9. kehottaa jäsenvaltioita jakamaan niiden oikeudellisia lähestymistapoja koskevia parhaita käytäntöjä; painottaa, että toimissa olisi asetettava etusijalle lapsille, vanhemmille ja opettajille suunnatut ennaltaehkäisy-, koulutus- ja valistustoimenpiteet sekä digilukutaitoon ja korjaavaan oikeuteen perustuvat lähestymistavat, varsinkin kun on kyse alaikäisistä;

10. kehottaa panemaan nopeasti täytäntöön ja saattamaan osaksi kansallista lainsäädäntöä tarkistetun uhrien oikeuksia koskevan direktiivin;

Verkkoalustat ja digipalvelusäädös

11. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että alustat kantavat vastuunsa verkkokiusaamisen ehkäisemisestä ja torjumisesta;

12. huomauttaa, että tiettyjen verkkoalustojen liiketoimintamalli kannustaa vihamielisen sisällön levittämiseen ja johtaa siten osaltaan erityisesti alaikäisten, naisten ja hlbtiq+ -yhteisön tai muiden vähemmistöjen jäsenten kannalta yhä turvattomampaan verkkoympäristöön; korostaa sellaisten hyperyksilöllisten suosittelujärjestelmien roolia, jotka tyrkyttävät vihapuhetta ja heikentävät sävyltään sovinnollisemman sisällön näkyvyyttä;

13. korostaa, että digipalvelusäädöksessä käsitellään joitakin häirinnän ja verkkokiusaamisen näkökohtia, erityisesti sen 28 artiklassa, jossa jo velvoitetaan palveluntarjoajat varmistamaan alaikäisten

korkeatasoinen yksityisyys ja turvallisuus; korostaa tältä osin digipalvelusäädöksen mukaisia komission suuntaviivoja, joissa täsmennetään, miten alustat voivat varmistaa, että alaikäiset ovat turvassa niiden palveluja käyttäessään; toteaa, että erittäin suuret verkkoalustat ovat huomattavassa määrin laiminlyöneet näiden toimenpiteiden toteuttamisen; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tehostamaan digipalvelusäädöksen 28 artiklan ja saman säädöksen ilmoitus- ja toimintamenettelyjä koskevien säännösten täytäntöönpanoa, sillä se vaikuttaa verkkokiusaamisen uhrien suojeluun;

14. kehottaa komissiota saattamaan päätökseen vireillä olevat täytäntöönpanoasiat, käynnistämään tutkimuksia kaikista digipalvelusäädöksen 28 artiklan rikkomisista, mukaan lukien suosittelujärjestelmien aiheuttamat systeemiset riskit, ja valvomaan tiukasti alustojen ilmoitus- ja poistovelvoitteen noudattamista; torjuu jyrkästi kaikki yritykset avata digipalvelusäädös uudelleen; toteaa, että digipalvelusäädöksen mukainen tutkijoiden pääsy tietoihin on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan varmistaa näyttöön perustuva lainsäädäntötyö;

15. kehottaa komissiota toimimaan ilmoituksensa mukaisesti ja antamaan luotetuille ilmoittajille verkkokiusaamista koskevia suuntaviivoja, jotta voidaan selventää niiden roolia laittomaan sisältöön puuttumisessa;

16. pitää valitettavana, ettei tällä hetkellä ole olemassa sellaista oikeudellista kehystä, joka mahdollistaisi lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan materiaalin havaitsemisen verkossa, ja kehottaa komissiota ryhtymään ripeisiin toimiin, jotta voidaan varmistaa, että käyttöön otetaan tällaisen materiaalin vapaaehtoisia ilmoitusmekanismeja; painottaa alustojen velvoitteita taata lapsille turvallinen digitaalinen ympäristö, jossa kunnioitetaan heidän perusoikeuksiaan ja jokaisen käyttäjän tietosuojaa;

Muut toimenpiteet

17. on huolissaan tekoälyn lisääntyvästä käytöstä väärinkäytösmielessä, mukaan lukien syvävääreennösten tuottaminen, äänen kloonaaminen ja intiimin sisällön jakaminen ilman suostumusta; toistaa tarvetta kieltää tekoälysäädöksen nojalla ”riisumissovellukset” osana tekoälyn koontiasetusta koskevia neuvotteluja; kehottaa palveluntarjoajia noudattamaan viipymättä tekoälysäädöksen 50 artiklan mukaisia avoimuutta ja vesileimausta koskevia velvoitteita, jotta voidaan varmistaa, että tekoälyllä tuotettu sisältö on selkeästi merkitty niin, että voidaan lievittää syvävääreennösten haitallisia vaikutuksia erityisesti alaikäisiin;

18. kehottaa komissiota arvioimaan, koskevatko nykyiset EU:n lainsäädännön mukaiset riskinarviointi- ja riskinvähentämisvelvoitteet riittävästi verkkopelialan toimijoita,

erityisesti niitä, jotka tarjoavat reaaliaikaisen viestinnän ominaisuuksia, jotka voivat altistaa alaikäiset verkkokiusaamiselle;

19. palauttaa mieliin tarkistetun audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin mukaiset velvoitteet suojella alaikäisiä laittomalta ja haitalliselta sisällöltä ja kaikkia käyttäjiä väkivaltaan tai vihaan yllyttävältä sisällöltä; kehottaa komissiota seuraamaan tämän direktiivin täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa;

20. muistuttaa tarpeesta vahvistaa verkkokiusaamisen uhrien suojelua ja heille annettavaa tukea; on huolissaan siitä, että uhrien tukijärjestöt ovat yhä enemmän uhan alla rahoituksen puutteen vuoksi; kehottaa antamaan kansalaisjärjestöille, auttaville puhelimille ja tukipalveluille enemmän ja kestävästi EU:n rahoitusta ja sisällyttämään kansallisiin mielenterveysstrategioihin toimenpiteitä verkkokiusaamisen estämiseksi ja siihen reagoimiseksi siten, että kiinnitetään erityistä huomiota alaikäisiin ja muihin haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin;

°

° °

21. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.